

DOMOVINA

Uredništvo

je na Schflerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vtn. Nazočina se pošilja upravnštvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Zajezimo nazadovanja.

Nemški listi se veliko več bavijo z dejstvom, da Slovenci na Štajerskem relativno nazadujemo kakor pa mi sami, akoravno je menda ta pojav za nas večjega razmišljanja vreden, kakor za naše nemške sodržavljane.

Graška „Tagespost“ od 19. dec. 1907 je spet obširno pisala o tem ter prišla do zaključka, da je ta pojav posledica industrije in boljših življenjskih odnošajev v industrijskih krajih. Ne vem, ali se slovensko razumnštvo tako malo zanima, ali pa sploh nima v svoji neopravičljivi komodnosti smisla za spoznavanje resnosti takih počasnih, dolgotrajnih procesov v življenju in razmerju narodnosti, kakor je samo naše nazadovanje nasproti Nemcem.

„Dejstvo torej je, da Slovenci na Štajerskem kot celota napram Nemcem nazadujemo, da je naše število padlo od 38'86% v letu 1820 na 31'18% v letu 1900“. In kljub temu je dokazano, da je število rojencev pri nas višje kakor na Zgornje- in Srednje Štajerskem, da je tudi umrljivost manjša. Kam se izgubljajo torej naši ljudje? Se je mogoče ob meji zgubilo toliko občin? Ni li mogoče tega ovirati, ako že ne popolnoma preprečiti? To so vprašanja, ki se nam vsiljujejo pri razmotrivanju našega nazadovanja.

Statistika nam pravi, da se jezičkovna meja med Slovenci in Nemci ni premaknila toliko, da bi nam za to moglo pojasniti visoke odstotke našega nazadovanja. Tudi v naši notranjščini izvzeto našo mariborsko okolico — nemški vpliv ni tako narastel. Da, pri boju za občinske uprave celo napre-

dujemo, čeravno tudi tukaj ne tako, kakor bi morali.

V izselitvi iz naših krajev v nemške ter v raznarodnje teh izseljencev nam je iskati vzrokov našega relativnega nazadovanja. Naši ljudje se selijo iz kmetov v mesto, ker imajo tukaj udobnejše življenje, a ta mesta so vsled gospodarske premoči v rokah Nemcev. Selijo pa se še veliko izdatnejše naši ljudje v bližino velikih industrijskih in gospodarskih podjetij na Srednje- in Gornještajerskem. Tudi tukaj shajajo bolje in se raznarodijo vsled nezavednosti in narodne mlačnosti. Če hodiš v Gradcu, Ljubnem, Köflachu, Weizu in nekaterih drugih krajih po ulicah in prostorih, kjer hodi proletarijat, spoznal boš po noši in po obrazih toliko spodnje štajersko slovenskega, da se boš sam čudil in ti ne bo treba nobene statistike še posebej. Ako nisi elegantno ampak priprosto, bolj delavsko oblečen, boš tudi slišal slovensko govorico skoro tako in toliko, kakor v spodnještajerskih nemških gnezdih. Seveda, če prideš bolj „nobel“, slišiš krog sebe samo slabo nemščino, četudi si se pokazal kot Slovenca. Pri pregledovanju „napisov malih obrtnikov in trgovcev pa skoro misliš, da čitaš imenik v Mohorjevem koledarju! Sicer pa to ni vse. Poglejmo tudi malo bližje! Koliko slovenske inteligence pa imamo, ki se nam je ohranila v drugem ali celo v tretjem rodu na Spodnještajerskem?! To zadnje je najsrमतnejši pa tudi najžalostnejši pojav. Hinavec, zdi se mi še mil izraz za onega izobraženca, ki živi v kontaktu s Slovenci, se šteje med „zavedne“, pa vzgaja svoj zarod v narodni mlačnosti ali celo za narodne odpadnike. O teh ne govorim,

moj pogled se obrača na prej imenovane mase našega ljudstva. Kako je mogoče preprečiti ali ustaviti raznarodnje teh?

Mnogo se je do sedaj zamudilo, ker naša dosedanja inteligenca deloma ni mogla vsled obilnega drugega dela, deloma pa tudi ni znala vršiti svoje naloge na vseh poljih narodnega življenja. Nisem med tistimi, ki vedoma in še večkrat nevedoma sumarično obsoja takozvane slogaše ali prvake, ker se predobro zavedam, koliko fizičnega in duševnega dela leži v tem, da so se dosegle današnje narodne naše razmere, pač pa trdim, da sedaj to ne zadostuje, ampak je treba spopolnitve, treba je poglobitve, treba se je vsaj prilagoditi v sredstvih našim nasprotnikom, da: bolje za nas bi bilo, ako bi jih prekosili. Seveda pa potem pred vsem rabimo resnejše mladine v vseh stanovih, posebej še v akademičnih, ne pa take, „katero ogleduje Elija po dnevem kroku iz oblakov v rožni dolini“.

Neizogibni proces industrijalizacije alpskih dežel se bliža tudi nam. Razumimo ga, ne zapirajmo oči in ne zarivajmo svoje glave v perje, kakor noj v pesek, ko ne more uteči. Akcijske družbe, ne posameznik, nam lahko ustvarijo dobro, konkurence zmožno narodno industrijo, kjer bode našel velik del onega prebivalstva dela in zaslužka, ki ga dobiva sedaj na Nemškem. Doma se nam v narodnih podjetjih ta del ne bo nikdar raznarodil. Za dobro domačo industrijo pa moramo priskrbeti poleg fizičnih predpogojev, katere imamo v ozbilju, še bolj duševne, ki nam do sedaj manjkajo.

To je nekaj za prihodnost, nekaj za odpomoč, pa ni vse.

Trenutno važno in mogoče pa je sledeče: Otresimo se omejenih nazorov takozvanih „solidnih purgarjev“ in postanimo res demokrati s srcem in razumom! Posvetimo se uresničevanju pravega demokratskega, narodnega programa! Ne zanemarjajmo delavskih slojev in tem sorodnih vrst malih kmetov. Razumevajmo njihovo stališče in z ljubeznijo jih dvigajmo kvišku k luči in s tem k boljšemu zaslužku, človeka dostojnejšemu življenju, k samozavesti ter odločnosti! Naše službujoče sloje, naše — e, naše male obrtnike in vse tiste, ki hodijo sedaj okrog kakor razkropljene in zgubljene ovce, je treba organizovati, a v organizacijah jim je treba nuditi s toplim srcem kakor brat bratu pred vsem vse to, kar človek kot družabno bitje potrebuje. Slovensko razumnštvo, loti se vendar enkrat tega dela po mestih! Železna volja bo rodila velike uspehe.

Poglobiti pa moramo svoje delo tam, odkoder naš slovenski delavec prihaja, to je med našim kmetskim ljudstvom. Pred vsem je treba tukaj skrbeti za to, da vsled intenzivnejšega in razumnjšega izkoriščanja zemlje lahko naši kraji preživijo več ljudi in tudi bolje kakor sedaj. Navajati tukaj posameznosti in podrobnosti ni cilj tega članka, ampak stvar strokovnih člankov.

Probuje ljudstva, posebno še ženskega spola, temeljitejšo naobrazbo, več in boljšega šolstva nam je treba. Kaj mislite, zakaj pa zabičavajo okrajni glavarji čisto pri zaprsegi učiteljstva taistemu zgolj mehanično delo ter skušajo preprečiti, da vlije posameznik

LISTEK.

Zvonikar.

Poljake napisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil J. Glonar. (Konec.)

— A kaj še le? Prepirla sva se, prepirla, da sva se nazadnje do dobra sprla. Ko se je odpeljal, mi je rekel: „Ne pridi med nas, stric, ker bi ti šlo slabo med nami“. Jaz pa sem mu odgovoril: „Če je tam mnogo takih poganskih duhov, kakor so ti, potem se ne pripeljem“.

Tukaj je omolknil in zakril oči, potem pa je začel govoriti bolj zase, ko za mene:

— Mislim sem, da se bodo tam, ko bo nastala večja svoboda, ljudje začeli jokati samega veselja, in da bo eden drugemu kakor angel oči brisal — sedaj pa se bijejo. Ne! . . . Tje se ne morem vrniti. Rajši mislim tukaj pri svojih zvonovih na svojo nekdanjo Litvo, nesrečno in mučeno, gospod,

kakor Jezus na križu, a brez zlobe v duši . . .

Za nekaj časa naju je oba objela velika žalost. Vendar nisem hotel pustiti starca brez tolažbe, posebno, ker si mi je ni bilo treba izmišljati. Zato sem začel govoriti, naj si ne jemlje sinovčevih besed preveč k srcu, ker nekdanja Litva še ni izginila, še vedno je, živi in ima doslej v sebi še vedno več življenjskih sil, ko nova. Kar je Bog združil, tega ne bode sovražstvo ločilo. Nihče ne more v enem dnevu raztrgati stoletnih vezi, posebno ne prostovoljnih. Vojna, o kateri je govoril Tadzink, se je že zdavna začela, a samo z jedne strani; ker je umetno prirejena in se ne obrača proti sovražniku, se mora razsipati, kakor zid iz peska, in izginiti kakor pena, ki se dela samo na nemirni vodi. Povedal sem mu tudi, da na Tadzinkova izzivanja ni bilo mogoče boljše in lepše odgovoriti, kakor je odgovoril on in na koncu sem mu v dokaz, kaka sila nas je združila, navedel sledeče vzne-

sene besede Horodelske Unije:

„Odrešenja ne bo spoznal, kdor ne pozna ljubezni. Samo ljubezen ne dela zaman; samo ona gasi sovraštvo, oslablja žaljenja, utrjuje mir, veže razcepljene, dviga padle, ravna krivine in krivice, podpira vsakogar, ne žali nikogar in kdorkoli pribeži pod njeno krilo, bo varen in se ne bo nikogar ustrašil...“

In narekoval sem mu nadalje celi spis Unije, s'arec pa je zaprl oči in poželjivo poslušal vsako besedo. Ko sem končal, me je vprašal s čudno pretrganim glasom:

— Ali stoji res vse to v tisti listini?

— Da. Povedal sem vam natančno besedo za besedo.

— No, če je tako, potem mislim, da bo kaj takega komaj preneslo.

In velike solze so mu začele ena za drugo teči po licu.

Poslovila sva se, ker se je bližal že večer. Ker pa je bilo ravno 14. avgusta, na predvečer Velike Gospojnice, se je morala večerna „Ave Marija“ zvoniti posebno slovesno. Na trgu pred cerkvijo je bilo že mnogo meščanov in kmetov, ki so prišli iz okolice na jutrešnji praznik; kamor si pogledal, povsod so blesteli kot divji mak živi ženski robci. Večer je bil krasen, nebo čisto, kakor bi bilo iz stekla in na zahodu žareče.

Naglo so se v ves ta blesk večera s svojim bronovim slavospevom oglasili zvonovi. Veliki Jan je potresel cel stolp in pregnal golobe, Andrej-Bambik je ječal, drugi zvonovi so prilagali in bili, bili, a med njihove mogočno brneče in bobneče glasove se je mešal visoki in čisti kot kristal glas zvončka gospodične Slepšciovne.

In ko so nazadnje vsi ti glasovi poleteli kakor ptice pod nebom, se mi je zdelo, da hiti z njimi žalostna duša starega Litvina tje k svoji davni Litvi . . .

pri pouku v srca otrok svojo narodno dušo?!

Konečno pa moramo voditi najbrezobzirnejši boj proti nemški upravi in vsem njenim, nam po jeziku in čvstvu tujim organom. To so nektera sredstva, gotovo ne vsa, a poslužujemo se vsaj teh in statistični podatki o nas bodo kmalu drugačni.

Razmisliujemo o pomenu gesla „Svoji k svojim“ in izvršujemo ga v tem smislu.

Politični pregled.

Domače dežele.

„Wiener Zeitung“ je objavila 31. decembra sankcionirane nagodbene zakone, nadalje sankcionirani sklep delegacije o trimesečnem začasnem proračunu in sankcijo trimesečnega računskega provizorija za Cislajtansko.

Razpisane so deželnozborske volitve in sicer: na Goriškem od 2. do 7. marca; na Kranjskem: za kmečke občine na 21. febr., za mestne občine in trgovsko zbornico na 28. febr. in za veleposestvo na 6. marca t. l.; na Češkem: za kmetške občine na 20. feb., za mesta na 28. febr., za trgovske in obrtne zbornice na 2. marca, za veleposestvo na 5. marca.

Češki socijalno demokratični listi razpravljajo o češkem vprašanju. V „Pravu Lidu“ piše o tem posl. Steiner, kateri ne pričakuje od novih pogajanj preveč uspehov. Steiner zahteva, naj se izvenčeške stranke ne vtikajo v rešitev češkega vprašanja ter priporoča, naj se sočasno s češkim reši narodnostno vprašanje v celi državi. V dunajskih „Delnickych Listech“ pretresa to vprašanje posl. Tomašek ter zahteva, naj se češko vprašanje reši sočasno na Češkem, Moravskem, Šlezkem in na Nižjeavstrijskem. Na Češkem in Moravskem so Čehi v večini, na Šlezkem in Nižjeavstrijskem so pa Nemci v večini; za koncesije, katere bode dala česka večina nemški manjšini na Češkem in Moravskem, mora dati nemška večina na Šlezkem in Nižjeavstrijskem protikoncesije češki manjšini na Šlezkem in na Nižjeavstrijskem.

Češka delegacija v državnem zboru je dosegla za Čehi na Dunaju in na Nižjeavstrijskem znaten uspeh. V nižjeavstrijskem deželnem zboru je bil sprejet zakon, ki je tudi že sankcioniran, s katerim se določa nemščina kot edino pravomočni učni jezik na vseh javnih nadaljevalnih šolah na Nižjeavstrijskem. Ta zakonska določba je obrnena v prvi vrsti proti Čehom, katerih je na Dunaju in po vsem Nižjeavstrijskem toliko, da jim ne bo mogoče več dolgo kratiti pravic do šol z narodnim učnim jezikom. Kršč. socialci so hoteli s tem zakonom dokazati, da so v praksi še večji in nestrpnejši narodni šovinisti ko pristaši drugih nemških strank. Češki delegaciji v parlamentu se je pa posrečilo pregovoriti vlado, da izda v kratkem izvrševalno naredbo k temu zakonu, na temelju katere bode dovoljeno vstavljanje privatne nadaljevalne šole s češkim učnim jezikom, katerih spričevala bodo istotako pravomočna, kakor spričevala nemških javnih nadaljevalnih šol. Obiskovanje privatnih čeških nadaljevalnih šol bode obvezno, kar daje tem bodočim šolam še večji pomen. — Ta uspeh je plod skupnih prizadevanj vseh čeških strank.

O božičnih praznikih sta bile ustanovljeni na Hrvatskem dve novi stranki: nova vladna Rakodczayeva

stranka unionistov, sloneča na temelju hrvatsko-ogrske nagodbe od leta 1868. Rakodczay je ob tej priliki izjavil, da hoče izvesti to nagodbo v celem obsegu. O onih točkah, o katerih navstane med ogrsko in hrvatsko vlado nesporezumljenje, bodo razpravljale posebne kraljevske ali regnikolarne deputacije. Rakodczay je ob tej priliki navedel celo vrsto koncesij, katere ponuja Werkerle Hrvatom in katere je, to treba priznati, prilagodil programu srbsko-hrvatske koalicije. Glavne koncesije obstoje v tem, da zakon o železničarski progmatiki ne vstopi na Hrvatskem v veljavo, dokler ne bode rešeno vprašanje, so li uradniki državnih železnic državni uradniki ali niso. Imena na hrvatskih postajah bodo samo v hrvatskem jeziku, oglasi, tiskovine bodo hrvatske; za hrvatske železničarje se na šoli v Budimpešti pomnoži število štipendij od 12 na 30; v poljedelskem ministerstvu se vstanovi hrvatski oddelek, v skupnih uradih se bodo nastavljali Hrvatje v primernem številu s hrvatskim prebivalstvom, absolventi zagrebškega vsučilišča dobe lahko službe po vsem Ogrskem, ne da bi jim bilo treba polagati naknadne skušnje na madžarskih vsučiliščih. Vse te koncesije se prav lepo glase in mogoče je, da bo Rakodczay imel pri volitvah s svojo stranko več uspeha, nego se je pričakovalo. No, koalicija tudi ne spi. Pod vodstvom grofa Miroslava Kulmerja, Rojca, Nikolića, Badaja, prof. Vrbanča in Turkovića se je vstanovila nova stranka, katera ostane s koalicijo v zvezi ter bode pri volitvah sporazumno z njo postopala, katere glavni namen pa obstoji v tem da odzame Rakodczajevi stranki dober del konservativnih elementov, kateri stoje na nagodbi in zahtevajo nje revizijo, ki pa nočejo imeti opraviti z Rakodczajem.

Rakodczayeva stranka ima danes v Zagrebu zopet shod.

Nemadžarske narodnosti se v ogrskem parlamentu, kakor piše rumunski posl. Vlad v časopisu „Lupta“ zato niso pridružile hrvatski obstrukciji, ker so bile prepričane, da so za obstrukcijo preslabe in ker niso hoteli Madžarov preveč razburiti, v nadi, da bodo pri bodoči volilni reformi malo bolj pravično postopali z nemadžarskimi narodnostmi. Organ ogrske soc. dem. „Nepszava“ piše o tem: „V vprašanju o hrvatski obstrukciji je brez dvoma prišlo do nekake pogodbe med vlado in narodnostmi. Narodnosti so dobile gotovo od vlade kake obljube, da se bode pri uvedbi splošne volilne pravice postopalo z njimi bolj pravično, pa prav v tem bodo narodnosti doživele najbridkejše razočaranje, kajti vlada bode gledala, da z uvedbo splošne volilne pravice pripomore madžarski ideji do zmage“. — To se bode gotovo zgodilo, madžarski politiki so bili vedno verolomni in izdajski, o tem govori zgodovina jasno in ne dopušča dvomov.

Dopisi.

— Iz lačnega kroga. Kedo zaupa beraču? Gotovo nikdo! Kako to da zaupa občinstvo proti potrdilu beraško plačanih poštah uradnikov (oficijantov in aspirantov) ogromne vsote denarja in vrednosti? Ker občinstvo nima pojma da tak uradnik, ki ima kapo z zlato žnoro in rozete na ovratniku, ob svoji slabi plači trpi več lakote in pomankanja kakor pravi berač, kateri hodi od hiše do hiše!

Tukaj Vam dokaz! V Dunajskem Novem mestu služboval je kot poštni oficijant 21 letni Franc Müller ter bil dodeljen za uplačevanje poštah nakaz-

nic in poštne hranilničnih vlog tamošnjemu poštnemu uradu na železniški postaji.

Kakor piše „Österr. Volkszeitung“ št. 335 od dne 6. dec. 1907, imel je Müller mesečne plače — 66 kron in živel baje zelo skromno.

O ti sveta ironija! S plačo mesečnih 66 K naj živi razkošno ako naj ne krade! S to plačo mora toraj poštni oficijant pošteno živeti, to se pravi; naj bode dostojno oblečen, naj ne zahaja v slaba društva in male gostilne na hrano, naj si kupuje sam uniformo, naj plačuje redno hrano, stanovanje, obleko, obuvalo, perico, brijača, zavoralnico, oziroma v slučaju bolezni sam tudi zdravnika in zdravila, naj ne dela dolgov, pač pa naj za to visoko plačo, opravlja dnevno 8 do 12 urno težavno in zelo odgovorno službo, v kateri imaš mnogokrat nakopičenega denarja na stotisoče pred seboj ter za te ogromne svote tudi strogo odgovornost. To je zopet jasen dokaz istinitosti našega dopisa v „Nov. Slov. Štaj.“ št. 33, v katerem trdimo, da poštna uprava z nje slabim plačilom svojih uslužbencev, vkljub svojim letnim milijonskim prebitkom, sama vzgaja nepoštenost z beraško plačo in izkoriščanjem svojih uslužbencev-trpinov! Müller je toraj pomeveril državne denarje, koliko? še poštna uprava sama ne ve! Dne 2. dec. prosil je na dopisnici svojega bivšega predstojnika odpuščanja za storjeno hudodelstvo, ker je bil v svoji bedi in lakoti vendar prisiljen krasti!

Ako ga sodišče dobi v pest, pride pred porotnike, in bode mogoče tudi ubogi Müller, kakor že večina njega prednikov-defraudantov iz potrebe, oproščen! Da je to mogoče, uče nas ednaki slučaj iz Rečice na Paki, Vuhreda in mnogih drugih. Ne pelji nas v skušnjava!

Pri lačnem našem želodcu in narpornem, odgovornem delu tega „in ne pelji nas v skušnjava“ naše trgovinsko in finančno ministerstvo ne pozna! Prišel bode pa kmalu i za te trpine državne-poštne uprave boljši čas, kojega z moledovanjem in prošnjami ne dosežejo, pač pa z zavestjo svoje moči, ki tiči v njih edinosti.

Kedo bode imel od teh neznosnih razmer škodo ali dobiček, pouči nas kmalu prihodnost. Za Müllerja zatoži se naj po našo poštne upravo, ker on je le nje žrtva!

Iz Slovenjgradca. Nad vse pričakovanje dobro se je obnesla veselica, katero je priredila tukajšna Narodna čitalnica dne 86. dec. v zgornjih prostorih Narodne doma.

Vkljub skrajno slabemu vremenu se je zbralo toliko občinstva, da je bila čitalniška dvorana napolnjena do zadnjega kotička. Splošno je napravila cela prireditev na občinstvo vtis pravega umetniškega večera. Glede posebnih točk, nam je pred vsem omeniti gospo Blažon-ovo, ki si je s svojim res umetniškim proizvajanjem na glasovirju pridobila burno pohvalo. Isti moralni vspeh je dosegel g. Werner, ki se je, da si gost, vendar jako rad odzval našemu vabilu ter nam dal priliko občudovati njegova umetniško dovršena proizvajanja na goslih. Bodi mu na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala! Umetniško vrednost prireditve so povzdignile mnogoštevilne in s pravo dovršenostjo proizvajane pevske točke! Med njimi nam je omeniti na prvem mestu samospevov gđ. M. Dullerjeve in g. Goloba, katera sta s svojima simpatičnima glasovama izvalila buren aplavz. Tudi zbori — tako mešan kakor moški — so dosegli svoj namen popolnoma. petje je bilo do cela dovršeno!

Narodna čitalnica je storila zopet velik korak naprej, kajti ta prireditev je gotovo prva svoje vrste v Slovenjgradcu. Vsi navzoči smo se razšli — v pozni uri seveda — z zavestjo, da smo imeli krasen večer, ki nam ostane v neizbrisnem spominu. Hvala za prireditev gre v prvi vrsti čitalniškemu odboru z vnetim predsednikom g. Blažonom na čelu, njegovi gospej soprogi, g. Wernerju, gosp. pevovodji, gospici M. Dullerjevi, g. Golobu, hvala gre nadalje vsem gg. pevkam in pevcom za njih trud in vstrajnost. Gotovo vam je vsem sijajen, moralen in gmoten uspeh prireditve najboljše povračilo za vaš trud in vašo požrtvovalnost. Naj vam služi zajedno v bodrilo, da delujete na tej podlagi navdušeno naprej, ter nas prav kmalu razvedrite z enako prireditvijo!

Iz Vuzenice. Najsijajnejši dan v zgodovini slovenskega narodnega delovanja v marenberškem okraju je gotovo zadnja nedelja, dne 29. grudnia, ko se je vršil tukaj pri nas gospodarski shod ter ustanovni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Vuzenico, Muto in okolico. Na gospodarskem shodu nam je v natlačeni prostorni dvorani g. župana Ant. Mravljaka poročal g. deželni poslanec Ivan Vošnjak o svojem delovanju v deželnem zboru. Med drugimi važnimi vprašanji, ki se tičejo celega njegovega volilnega okraja je omenil tudi to, da se je pred par leti v deželnem zboru predlagala delitev trga Vuzenice od okolič. On je takrat z vsvo odločnostjo govoril proti temu predlogu, ker je velik nesmisel iztrgati majhen trg iz sredine ostale okoliške občine. Kljub njegovemu ugovoru je deželni zbor sklenil ločitev, a ta sklep ni bil sankcioniran. Po njegovem prizadevanju se je tudi ustanovila javna bolnišnica v Slovenjgradcu. Pri zadnjem zasedanju je tudi predlagal, da se gozdna postava poostri ter sploh reformira in na ta način prepreči pustošenje gozdov od strani tujcev. Poročilo g. poslanca se je vzelo z velikim navdušenjem na znanje ter se mu izreka zahvala in zaupanje.

G. filozof Fran Mravljak oriše težavno stališče naših poslancev, ker se jih pri vsakem za Slovence še tako važnem predlogu od nemške strani majorizira. Da je g. poslanec kljub vsem tem težočam toliko dosegel, je pripisovati edino le njegovi vstrajni delavnosti.

Nadalje preide govornik k jako važnem vprašanju, o nagodbi, ki se je pred kratkim za nas Slovence in sploh za totransko polovico avstrijsko-ogrske države rešilo tako neugodno. V kratkih potezah navede tehtne vzroke, zakaj je naš državni poslanec g. Vinko Ježovnik glasoval proti nagodbi. Predlaga tudi tozadevno resolucijo, v kateri izražajo volilci marenberškega okraja g. poslancu popolno zaupanje in zavračajo vse neosnovane napade od klerikalne strani na njegovo osebo. Tudi to poročilo se je odobrilo z velikim navdušenjem.

Po kratkem odmoru se je otvoril nato ustanovni občni zbor Ciril-Metodove podružnice. Pooblaščenec glavne družbe g. filozof Fr. Mravljak na kratko opiše žalostni položaj potrebnega šolstva na Spod. Štajerskem ter preide na to k utemeljevanju, zakaj moramo podpisati edino slovensko šolsko družbo, ki je za naš naraščaj, osobito pri nas ob meji tolikega pomena. Ako more par vuzeniških „purgarjev“ vzdržavati „Südmarko“, ki se je nedavno ustanovila, bo tem lažje podpiralo na stotine slov. kmetov edino slov. družbo. 42 podpisov, ki se jih je nabralo do sedaj že jamči, da bo podružnica sijajno uspevala.

Pri volitvi v odbor so se izvolili sledeči gx:

Predsednik Jak. Verdnik, posestn., podpredsednik dr. Maks Pregl, zdravnik, tajnik Emerik Mravljak, blagajnik Alojz Grubelnik, vsi v Vuzenici, njegov namestnik Fr. Korbar, učitelj pri Sv. Primožu, pregledniki: Jožef Gracej, Ivan Križaj, posestnika v Vuzenici ter Tom. Hölbl, župan pri Sv. Primožu nad Muto.

Po tem resnem razmotrivanju je sledil zabavni del. Vuhreški tamburaši in diletantje, ki so vprizorili s popolno dovršenostjo igro: „Ne vdajmo se“ so nas zabavali ob mnogoštevilni udeležbi kmečkega ljudstva v pozno noč. Sijajno smo proslavili na ta način zmago pri zadnjih občinskih volitvah, posebna hvala pa gre probujenim vuzeniškim občanom! Le vstrajno naprej!

Naročajte in širite „Domovino“! „Domovina“ izhaja trikrat na teden in stane mesečno 1 K.

Slovenske novice.

Štajersko.

— Poučni tečaj v Celju se vrši od 8. do 12. januarja 1908. Priredil ga Narodna stranka za izobrazbo kmečkih mladeničev in gospodarjev v najvažnejših političnih, gospodarskih in kulturnih vprašanjih. Priglasiti se je treba pri uredništvu „Narod. lista“ v Celju.

— Knjigovodstveni tečaj, katerega je priredila celjska „Zadružna zveza“ v Celju, je potekel prav zadovoljivo. Udeležilo se ga je veliko število knjigovodij in tajnikov, zlasti onih raiffeisenovk (kmečkih posojilnic in hranilnic), ki morajo za leto 1907 položiti prvi računski zaključek in bilanco. Tečaj je vodil ravnatelj „Zadružne Zveze“ g. Franjo Jošt.

— Celjsko pevsko društvo prosi vse cenjene gx. pevke in pevce iz Celja in okolice, da se blagovolijo potruditi v nedeljo 5. t. m. po obedu (ob pol 2. uri) v „Čitalnico“ na posvetovalen sestanek, kjer se bode oziralo in slušalo na težnje posameznikov — določil čas pevske vaje, s kojimi se prične naslednji teden — sporazumilo glede pevovodje, ev. društvenine etc.

Celjsko pevsko društvo ima velevažno nalogo, kazati prožnost, požrtvovalnost in produktivno zmožnost v nujenju boljše in plemenitejše zabave na zunanaj — tem potom torej krepiti narodni življenj in vzgojevati na podlagi raznih uprizoritev in iger ljudstvo, likati okus občinstva. Kakor znano, pa je društvo vsled raznih vzrokov jako onemoglo. Ta stagnacija mora vsekakor nekako mučno učinkovati na narodno zavest in naroden ponos vsakega celjskega Slovenca. Da se pa društvo zopet povzdigne in prične funkcionirati, treba je, da gredo merodajni činitelji odboru na roko. Ape-lujemo torej na vse tiste, kojim je ležeče na interesu kakor tudi dobrem glasu društva, da je blagovolijo podpirati, bodisi že sedaj v dejanskem ali gmotnem oziru.

— Koncert češkega oddelka „Narodne godbe“ v „Skalni kleti“ na Novega leta dan uspel je dobro, tudi obisk je bil dovoljen. — Ista godba svira v nedeljo, dne 5. prosinca ob 7. uri zvečer v „Narodnem domu“ v Celju.

— Celjske ljudske šole so zaradi ošpic med otroci po dosednji odredbi do 15. januarja zaprte. Stariši, oziroma njih namestniki so dolžni vsak slučaj bolezni naznaniti šolskemu vodstvu. Zaprt je tudi 1. razred meščanskih šol.

— Za „Domovino“. Po celem Sp. Štajerju se je vnela mrzlična agitacija za razne liste, nemškutarke, nemško- in slovensko-klerikalne. Kdor razpolaga danes z močnim, dobro razširjenim časopisjem, je vladar položaja klerikalci in nemškutarji vedo to prav dobro. Zato podpira slovenske klerikalne liste nemško „Pijevo društvo“ (to osvetluje najbolj njih možnost braniti naše narodne pravice), nemškutarke, predvsem „Štajerca“ pa nemški trgovci in „Südmark“. Mi nismo navezani na nobeno podporo od zunaj; zato mora biti skrb slovenske napredne inteligence vseh stanov na Spodnjem Štajerju, da širi, priporoča, naročuje prvi narodni list na Spodnjem Štajerskem „Domovino“. Da gre „Domovina“ trdno in odločno svojo pot, kaže boj in napadi slovenskih klerikalnih in nemškutarških listov na njo i to pa jo more le utrditi in okrepiti. Delajte tedaj za „Domovino“ kakor dela ona za vas!

— Silvestrov večer celjske „Čitalnice“ sicer ni bil tako dobro obiskan, kakor je bilo to prejšnja leta v Celju v navadi in se je to v začetku prav neprijetno občutilo; končal pa se je vendar prav animirano. Tekom večera je nastopil g. dr. Gvido Sernek s pesmico „Dva grenadirja“ od Schumanna, besedilo Heinejevo in „Zaostali ptič“, besedilo Gregorčičevo. Izvirna slov. skladba, zložil o. Hugolin Sattner. Njegov izboren in prijeten bariton je v Celju že dobro znan; vendar pa smo ga znova navdušeno pozdravili in občudovali. Spremljala ga je na klavirju gospodična Mila Sernečeva. Pevci „Del. podpornega društva“ in celjskega „Pevskega društva“ so nastopili z nekaj pesmimi in želi obilo priznanja. Žal, da je pevovodja „Delavskega podpornega društva“ g. Josip Gross bolan in mu ni bilo mogoče nastopiti s celim svojim zborom. O polnoči se je spominjal predsednik celjske „Čitalnice“ g. dr. Josip Sernek minulega leta in želel v Novem letu skupnega, svežega in smotrenega dela vseh Slovencev v narodnih zadevah. Potem pa nas je presenetila izvrstna alegorija „Nastop Novega leta“, delo g. Matija Benčana, hranilničnega knjigovodje v Celju: na avtomobilu se je pripeljalo Novo leto, katero je predstavljalo troje ljubkih gospodičen (Simonišekovi in Kalanova), želeč in noseč nam „tristo sreč in še več“. Samo, da se marsikdo ne bode hotel voziti po srečo na avtomobilu, ker je nevarno, da si zlomi vrat! Nato pa se je vnel v mali dvorani živahen ples, ki je trajal do pozne ure. Želeli bi pa, da bi se v prihodnje ne trudil za prireditve samo g. Mirnik, temveč da bi našel krepko podporo! Name-ravana enodejanka se je zaradi raznih ovir odločila.

— Iz seje občinskega sveta celjskega. V svoji seji dne 30. m. m. je sprejel občinski svet nujni predlog najeti 200.000 K posojila za zgradbo novih hiš. Ta nujni predlog županov je utemeljeval m. odbornik Mršl s tem, da stavbinska obrt v Celju popolnoma stoji in da je pomanjkanje stanovanj v mestu že jako občutljivo. Zgradba novih hiš s primernimi stanovanji je torej potrebna in občinski svet bo po govornikovem nazoru s tem pripomogel, da se stavbinska in druge obrti na novo ožive, občina pa bode imela od tega podjetja koristi, ker ji bodo njena zemljišča, ki so ji sedaj samo na zgubo, nosila obresti. Predlog se izroči odseku, da po poslovnem redu o njem obravnavajo. Na to poroča župan o mestnem vodovodu. Vsa dela in vse priprave so že tako daleč, da se bodo stavbinska dela tekom januarja t. l. javno razpisala in da bode vodovod že novembra meseca t. l. izročen javni uporabi. Sklen-

jeno je bilo uporabiti vodo iz brezenskega vrelca, studenca, ki daje po 50 litrov pitne vode na sekundo. Projekte je pregledal in priporočil inženir Smreker; vode bode dajal novi vodovod dovolj za mesto in vse kraje o vodovodu. Vodovod se zgradi po najkrajši progii, da se s tem kolikor mogoče zmanjšajo stavbeni stroški. Nabiralnik bode stal na hribu sv. Nikolaja; Južna železnica je dovolila, da se smejo cevi pripeti na njen most ter ne bode vsled tega treba polagati cevi pod brod Savinje, kar bode stroške zmanjšalo za 7 do 11 tisoč K. Tudi cevi so letos cenejše nego bi bile lansko leto in se bode tudi v tem obziru precej prištedilo. Nato se je obravnavalo o mestnem proračunu za leta 1908. Proračun kaže potrebščine 233.926'59 K — pokritja 81.272'52 K torej primanklaja 152'654'07 K. — Ako bi se pobirale doklade v dosedanje višini, pokrilo bi se 125.086 K primanklaja in bi ostalo nepokritih še 27.568'07 K. V pokritju tega nadaljnega primanklaja predlaga občinski svet naj se zviša najeminski vinar od 6 na 10 vin. ter naj se poveša doklada na vžitnino od vina in mesa od 3600 K na 4600 K. — Ta predlog je bil sprejet in povišanje bo zadelo vse v prvi vrsti in najbolj občutljivo siromašne sloje mestnega prebivalstva, katero že sedaj komaj diha pod ogromnimi dokladami, ki jej dražijo neobhodno potrebna živila in stanovanja. Šola v Gaberjih se ne bode zidala. Gospodje so sprevideli, da ni mogoče nalagati prebivalstvu novih bremen za to nepotrebno ponemčevalnico. Lansko leto so zvišali najeminski vinar v nadi, da jim bode ta povišek dal dokaj dohodkov za vzdrževanje nemške šole v Gaberjih. Pokazala se je pa potreba zopet povišati to in vžitninske doklade v pokritje čisto navadne potrebščine — za nasilno ponemčevanje ne ostane za sedaj nič in ni upanja, da bi jim to gospodarstvo kedaj vrglo toliko prebitka, da bi si smeli in mogli privoščiti ta luksus. Tudi v klavnici bodo povišali pristojbine, ker so neke naprave po želji mesarjev zboljšali in popravili. Tako začelja v našem slavnem celjskem mestu novo leto z višjimi davki in dokladami — in z vsemi staršimi nadlogami in nedostatki.

— Na celjski pošti se dobe zelo neuljudni uradniki, da že ne rečemo hujše besede. Včeraj je vpil nek asistent pri sprejemanju poštne nakaznice nad neko damo, ker ga je prosila, naj jo odpravi, ker čaka že celo uro in ji je že slabo. Poleg so stala kmečka dekleta, ki so se pri tem smejala; g. asistent si je „privočil“ tudi te in upil nad njimi ne v ravno izbranih izrazih. Želeti bi bilo, da bi poštno vodstvo dotičnemu uradniku jasno povedalo, kako ima ravnati z ljudmi.

— Ogenj. Na starega leta dan se je vnel pri dr. Schurbiju v hiši gospe Potočnik v Rotovski ulici od premočno zakurjene peči parket. Gorelo je skozi strop v Jakowitschevo trgovino, vendar pa so ogenj hitro pogasili in ni bilo nadaljne nesreče.

— V Laškem trgu so bile zadnji pondeljek občinske volitve. Izvoljeni so sami nemškutarji.

— V Petrovčah je zopet ukradel nekdo iz cerkvenega nabiralnika okoli 50 kron. Sumi se fanta, kateri je že enkrat storil enako dejanje, ker se je videlo pri njem mnogo bakrenega denarja.

— Na Polzell se otvori 4. ljudska knjižnica celjskega odseka „Prosvete“ v pondeljek, 6. januarja, na praznik treh kraljev. Knjižnico otvori član celjskega odseka „Prosvete“ cand. iur. Franjo Lipold iz Žalca.

— Občni zbor „Slov. čeb. društva za Spod. Štajersko“ vršil se je dne 28. t. m. v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Gospod predsednik otvori zborovanje ter s pristrčnimi besedami pozdravi došle zborovalce, ki so se v tako obilnem številu zbrali ter s tem pokazali veliko zanimanje za društvo. Bile so zastopane skoraj vse podružnice po svojih delegatih. Iz tajnikovega poročila povzamemo sledeče:

Slov. čeb. društvo šteje danes 20 podružnic z nekaj nad 500 članov. V tekočem letu ustanovilo se je 6 novih podružnic. Vzmljenih je letos 2530 ljudstev s premakljivimi in 1530 z nepremakljivimi sati. Neorganizovanih čebelarjev je še okoli 1276 z 2207 panji. Bučelarsko leto bilo je letos skoraj povsod prav povoljno. Društveniki so pridelali 12.390 kg medu in 393 kg voska. Izborna društveno glasilo „Slov. Čebelar“ romal je v 515 izt. na Štajersko. Društvo imelo je K 1413'20 dohodkov ter ima koncem l. K 198'50 prebitka. Za prihodnje čebelarstvo leto izvolil se je sledeči odbor: Kurbus Tomaž, nadučitelj na Slivnici, predsednik; Sivka Anton, nadučitelj v Št. Jurju ob j. žel., tajnik; Kosi Anton, c. kr. poštni oficijal, blagajnik; Strelec Ivan, nadučitelj, prof. Zelenik, c. kr. sodni pristav A. Zdolšek in veleposestnik I. Samec, odborniki.

— Slučaj Vošnjak v Šoštanj. Kakor izvemo, se je zadeva tovarnarja Vošnjaka v Šoštanju ugodno obrnila. Letos so kože v ceni za polovico cene padle. Vsled tega so vsi podjetniki te vrste trpeli velikanske izgube. Nemški tovarnar Woschnagg v Šoštanju je zabeležil v tem oziru letos 184.000 kron izgube. Seveda je enako trpel slovenski Vošnjak, ki je pa prejšnja leta mnogo zidal in se v precejšnji meri poslužil tako da je ob sedanjem tržnem položaju prišel v plačilne stiske. Do konkurza pa kakor vse kaže, ne bode prišlo, ampak se je gospod Vošnjak skoro z vsemi upniki ugodno poravnal glede dolžnih zneskov in plačilnih rokov. Slišimo, da se tvrdka preosnuje in vstopita v isto kot imetnika tudi Vošnjakova sinova.

— Da je bil gospod Zdolšek štajercijanec, je čisto navadna agitacijska laž „Slov. Gospodarja“. Pred petimi leti so namreč postavili narodni kmetje proti oficijelnima kandidatoma gg. dr. Hrašovcu in dr. Dečku kmeta Zdolška in Apata kot svoja kmečka kandidata. Ako so glasovali takrat maloštevilni štajercijanci za gospoda Zdolška — tedaj on ne more nič za to. Sicer pa ljudje itak vedo, koliko je treba verjeti „Slov. Gospodarju“ in dr. Korošcu.

— V Konjicah in Zrečah je imel na „Novo leto“ razumen kandidat, g. Terjav, kateri je dovršil en cel razred ljudske šole, volilni shod. Vodil ga je Pišek. Dva moža, vredna „Kmečke zveze“!

— „Straža“ dr. Benkovičeva bo osrečila šele 1. marca slovenski svet. Ali nima „Pijevo društvo“ nič več denarja?

— Ljudje tožijo o slabih časih, kar pa menda ne bo opravičeno, vsaj po mnenju ljubljanskega „Slovenca“ ne, ki vabi naše kmečko ljudstvo na romanje v Lurd, kar bo stalo več sto kron! Ne dvomimo, da bo tudi mnogo ljudi ujel. Pri pristaših „Km. zveze“ je vse mogoče!

— Konjiški samci prirede v nedeljo, dne 5. prosinca prvi ples s cigansko godbo. Začetek ob 8. uri zveč. Slovenski gostje dobrodošli!

Uboj. Blizu Šmarja, v Zibiki, so ubili na Štefanovo zjutraj trije fantje 24 letnega Antona Orača, kateri je vasoval pri dekletu Ani Močnik, Zločinca so že zaprli.

— **Vode - Trbovlje — shod kandidata Zdolška!** Na novega leta dan je imel v Trbovljah shod kandidat narodne stranke za deželnozbornske nadomestne volitve g. Zdolšek iz Ponikve. Shod je bil napovedan ob 3. uri popoldne, toda zaradi obširnega sporeda v Loki pri Zidanem mostu je bil kandidat zadržan in se je pri nas shod vršil šele ob 5. uri, ki je trajal do 7. ure. Radi tega je moral odpasti za ta dan v Hrastniku ob 6. uri napovedan shod. Vkljub slabim potom se je shoda udeležilo nad 60 volilcev, nekaj oddaljenih je bilo odšlo zaradi pozno preložene ure.

Zborovanje je otvoril predsednik krajevnega odbora „Narodne stranke“ g. Dreo. Zapisnikar je bil g. učitelj Velkavrh. Kot prvem je dal predsednik besedo kandidatu gosp. Zdolšku. Takoj, ko je vstal častitljivi mož, so zaorili „Živio“-klici po dvorani, kajti na prvi pogled se nam je dopadla priključiva oseba pristne kmetijske korenine. Še bolj nam je prijala njegova mirna, razločna in mogočna beseda. Človek res ne bi mislil, da je v tako priprostem kmetu toliko znanja in odločnosti. Razvil je v kratkih in pomenljivih besedah svoj program, katerega bodo častiti volilci še na mnogih krajih iz ust gospoda kandidata sami čuli. Dopadlo se nam je njegovo izvajanje tem bolj, ker nima tako visoko bobnečih in letečih fraz kakor dr. Korošec in drugovi, kakor je prav omenil dr. Zabukovšek. Debate so se udeležili g. Voglar, Zemljčič, dr. Zabukovšek in soc. dem. odposlanec g. Novak. Slednji je izjavil, da soc. demokrati tokrat ne postavijo svojega kandidata, ampak da bodo podpirali izvolitev g. Zdolška kot delavca in kmeta. Z ogorčenjem se je ožigosalo postopanje duhovščine napram družbi sv. Cirila in Metoda, ki spodbija ugled in moč edine narodne obrambne družbe in s tem škoduje vsemu slovenskemu narodu. Po shodu je bil prijateljski pomenek in razgovor volilcev s kandidatom. Na vsako vprašanje je kandidat razločno, razsodno in prijazno odgovoril. Splošno mnenje je: Če takega moža ne bi volili vsi kmetje — potem jim ni pomagati! — Dne 23. prosinca 1908 vsi možje volilci soglasno izvolite svojim deželnim poslancem g. Zdolška, kmeta iz Ponikve: narodnega, izobraženega kmeta in odločnega moža!

— **Kandidat gosp. Jože Zdolšek** ima svoje volilne shode dne 5. jan., v nedeljo, pri Sv. Frančišku blizu Gornjega grada, v Šmartnem ob Paki in v Mozirju. Dne 6. jan. na praznik Sv. treh kraljev: na Vranskem, v Braslovčah in na Polzeli. Kmetje, vsi na shod!

— **Iz Šmartnega ob Paki.** Na mirno in dostojno pisano notico pod tem naslovom v št. 149 „Domovine“ odkriva nekdo čisto po nepotrebnem v zadnjem „Slov. Gosp.“ svojo neizmerno surovost. Kitica teh neotesanosti je tako vbrana, da človek nehote sodi, da jo je spisal oni, o katerem dični Gospodarček pravi, „da se ne bode zagovarjal pred tem tintomazom“. Vaše surovosti nam pričajo, kako resničen je bil naš dostojen dopis. Na svidenje!

— **Samoumor.** Našli so blizu Št. Petra truplo davčnega asistenta Klemenčiča iz Laškega trga. Ustrelil se je sam.

— **Okrajni zastop Šmarje pri Jelšah** je dne 30. m. m. jednoglasno sklenil v trajen spomin šestdesetletnice vladanja Njegovega Veličanstva ustanoviti in vzdrževati zimsko kmetijsko šolo ter v to svrhu tudi določil in dovolil denarna sredstva. Predlagatelj, načelnika namestnik g. Franc Ferlic, očrtal je povod svojega predloga, kakor tudi bistvo in korist take

šole vobče; pa tudi ustroj smarske šole je v glavnih potezah razložil. Namenjena naj bo v prvi vrsti kmečkim sinovom smarskega okraja, nje sedež naj bo v trgu Šmarje. Okrajni zastop bo namestil kmetijskega strokovnega učitelja. Ta bo v zimskih mesecih na tej šoli poučeval kmetijstvo, v drugih mesecih pa bode kot kmetijski inštruktor potoval v okraju in ne le svojim učencem, marveč vsakomur kot dobrodošel svetovalec na lici mesta iz vseh panog kmetijstva predaval praktična navodila. Na skrbi bode pa tudi imel obširno okrajno drevesnico, ki je bila po okr. zastopu v proslavo 40letnega vladanja našega cesarja ustanovljena in se bo še povečala. Kmetijsko spisje, računanje itd. poučeval bode na tej šoli eden ali drugi šmarskih ljudskoškolskih učiteljev; vrstila se bodo pa tudi predavanja o najvažnejšem, kar je kmetu treba vedeti o raznih postavah, o sodiščih in prava, o davkih, živinozdravstvu itd. Okrajni odbor ima nalog ta sklep izvršiti in se bo šola skoraj zagotovo že bodoče jeseni otvorila. — Leta 1908 pobirale se bodo 46% okr. doklade.

Opomba uredništva. Ustanovitev prej opisane zimske kmetijske šole je nad vse vesel pojav. Tako dela zaveden zastop. V Čehih so take šole, ustanovljene od okrajev, posameznih občin, kaj navadne in mnogoštevilne, a med Slovenci bo šmarska prva. Častitamo šmarskim kmetom in njihovem okrajnem zastopu. Tudi v drugih kronvinah ne ustanavlja deželni zastop takih šol, marveč jih le podpira. Samopomoč, najboljša pomoč! Vse tarnanje, moledovanje po strokovni naobrazbi kmetijskega stanu, ki je med nami tako v navadi, je ničevno. Tu ne pomaga drugega, kakor po šmarskem vzgledu take šole ustanovljati, jim določiti krajevnim razmeram ustrezajoč učni načrt in kmetijski stan se bo vidno dvigal. Že obstoječim takim šolam bode pa vlada in dežela morala nakazovati subvencije ter bodo za nje žrtve okrajev le malo občutne. Mi le želimo, da dobi šmarski okrajni zastop v naši domovini največ posnemovalcev.

— **Zakon o tajnih volitvah v občinah** priobčuje v novoletni številki uradna „Grazer Zeitung“. Zakon stopi po 90 dnevih v veljavo. Važnejša določila priobčimo.

— **Prestavljen** je gospod davčni oficijal Andrej Cizl iz Celja v Kozje.

— **Razveljavljena** je izvolitev občinskih odbornikov iz 1. in 2. razr. v Legnu pri Slovenjgradu.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal gosp. Josip Uršič, trgovec v Brezicah znesek 4 K, zaslužek g. dr. Barleta, notarja v Kozjem.

— **Plesna veselica prostovoljnega gasilnega društva v Trbovljah.** Vabila za to elitno prireditev, pri kateri sodelujete dve godbi, vojaška iz Ljubljane in domačega pazniškega društva, so razposlana. Če bi kdo slučajno vabila ne dobil, želi pa se pleša udeležiti, naj blagovoli naznaniti svoj cenjeni naslov prostovoljnemu gasilnemu društvu Trbovlje, ki bo za tako uslugo prav hvaležno.

— **Iz Pekla.** Nadučitelj Vobič in nemčurski izzivač Baumer sta se vsled članka v predzadnji „Domovini“ zatekla v okrilje marburgerce, katera jima je dala svojo prvo tolažbo s puhlo izjavo, katera nosi izsiljena podpisa dveh Baumerjevih kolegov, poleg tega pa tudi komentar k izjavi, kateri pa samo potrjuje dobesedno trditve v predzadnji „Domovini“. Re-nici na ljubo pribijemo, da dotična dva gospoda na prvi hip nista vedela dobro, kaj sta podpisala in sta tudi Baumerju strogo prepovedala objaviti dotično izjavo. A Baumer jo je objavil v kljub temu, vsled česar

pričakujemo, da bosta omenjena gospoda Baumerju stopila pošteno na prste. Čudno je tudi, da zagovarja sedaj Vobiča marburgerca, ko mu je vendar nekdanj očitala, da je bil Vobič ud „Südmarke“ na Pragarskem. Seveda! Če gre slovenski učitelj na veselico, kjer je strogo prepovedano govoriti slovenski (najdrznejše nemčursko izzivanje) potem si pač že zasluži „Belobungsdekret“ v marburgerci za svojo „deutschfreundliche Gesinnung“.

— **Iz Pekla.** Na Silvestrov večer je priredila pekelska „Feuerwehr“ zabavni večer pri Mahoritschu v Peklu. Nekaj nemčurčkov pa se je ni hotelo udeležiti, menda zato ne, ker so ti petelini zvedeli, da pridejo na veselico tudi Slovenci in bi bila vsled tega prireditev premalo „strammdeutsch“. Zato so se rajši zbrali sami pri Grunauerju v Poljčanah. Med to gospodo je sedel tudi studeniški nadučitelj s svojo „milostivo“. Tako daleč zabrede človek pod žensko komando.

— **Iz Vojnika.** Na občnem zboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Škofjovos in okolico je bil izvoljen za tekoče leto sledeči odbor: predsednik abs. fil. I. Prekoršek, odborniki: dr. Žizek, Fr. Lešnik, Blaž Jelen, Iv. Žgajnar in Anton Gmeiner. Želimo novemu odboru mnogo uspeha pri njegovem delu v prospah naše prepotrebne šolske družbe!

— **Od Sv. Bolfanka pri Središču.** Z novim letom se raznaša po Kogu, Gomili, Lači vesi, Vitanu, Vodrancih, Godenincih in v Jastrebcih po 4 krat na teden pošta. V vseh imenovanih krajih se napravi po jeden poštni nabiralnik.

— **Na Okrešlju** bode kmalu stal Frischaufov dom. Lepa enonadstropna planinska kočica bode kmalu dodelana; treba je le še dovršiti notranjo opravilo. Novi planinski dom bo gotovo privabil mnogo planincev v naše lepe Savinjske planine!

— **Ob svoji petindvajsetletnici** je izdala celjska „Zadružna Zveza“ posebno slavnostno 1. številko 16. letnika „Zadruga“. Zanimiv je zgodovinski pregled našega slovenskega in avstrijskega posojilništva, katerega krasi več slik.

— **Nova vinska postava.** Ker mora vsakdo, ki nima v kleti, v kateri shranjuje vino za prodaj, po novi vinski postavi plačati kazen (do 200 K), priporočamo vsem prizadetim, naj si naroče tozadevni karton v Zvezni trgovini (poprej D. Hribar) v Celju.

— **Iz Sv. Križa pri Slatini.** Dne 29. decembra 1907 sklical je shod drž. poslanec dr. Korošec v čitalnico v Sv. Križu. Raznih žen in ženic kakor tudi otrok se je zbralo v tolikem številu, da mi kmetje in volilci nismo blizo mogli. Bil je torej babji, oziroma otročji shod.

Kar sem mogel od poslanca slišati, je hvalil tukajšnjega župana Debelaka, da je krščanski župan in najstarejši župan na Slov. Štajerju. Pa, kakor se meni zdi, smo vsi župani na Slov. Štajerju krščanski. Najstarejši župan bi pa Debelak tedaj bil, ako bi drugih starejših ne bilo. Dalje je g. poslanec razlagal, da ne gre hvala g. dr. Ploju, poslancu za ptujski okraj — ki nam je državno podporo izprosil in ki se nam je že 20. novembra l. l. izplačala, a komu bi hvala pristojala, nam pa ni povedal.

Govoril je tudi o avstrijsko-ogrski nagodbi, a zamolčal je, da je pred volitvami ustmeno in pisмено v „Slov. Gospodarju“ trdil, da je nagodba za nas kmete skrajno škodljiva. Čudno se čudimo, kako je naenkrat za kmeta dobra in je on kot naš agrarni ali kmečki poslanec za njo glasoval. Po shodu je še veliko ženic in otrok za-

pisal, kateri so ga za podporo prosili. Druge nesreče se pri tem shodu ni zgodilo. Sapienti sat.

— **Splošen shod vseh avstrijskih nemških obrambnih društev** se vrši 4. januarja na Dunaju. Najbolj sta pri nas znana med temi „obrambnimi“ društvi „Südmark“ in „Schulverein“. Shoda se bodo udeležila tudi obrambna društva iz Nemčije in trije avstrijski ministri Derschatta, Marchet in Peschka. Šlo se bo tudi za uničenje Slovencev — in to podpira avstrijska vlada, kateri toliko zaupajo naši klerikalci!

— **Prusko blago** bodo bojkotirali v Galiciji. Tudi pri nas bi bilo umestno, zlasti slovenskim trgovcem, bojkotirati gotove pruske tvrdke po spodnještajerskih mestih, ki prav po nepotrebnem draže blago slovenskim odjemalcem.

— **Iz slovenskih prostovoljnih gasilnih krogov** nam dohaja želja, naj bi Zveza spodnještajerskih prostov. slov. ognjegasnih društev v Žalcu sklicala kakšen sestanek, da bi se domenili, kako je postopati proti nasilnemu priporočanju nemških tvrdk od strani deželne odbora. Tej želji se pridružujemo tudi mi!

— **Prestavljen** je poštar Kneely iz Ljutomera v Eggenberg pri Gradcu.

— **Iz Žreč.** Gospod učitelj Jože Čuček torej upa, da dobi pri nas mesto nadučitelja, ker se je vpisal v nemško učiteljsko društvo? Ako bi nas hotel izzivati s tem imenovanjem šolski svet — v katerem ima baje večino zase, imamo gradiva za tega uskoka pripravljenega takšnega, da mu bomo načrte tukaj pri nas za celo življenje prekrižali —! Iz Slovenskih goric k nam ni tako daleč . . . Čista vest? Ako mu hoče izkazati šolski svet kako uslugo, naj ga pregovori, da radovoljno odstopi, da še te posesti in zaupanja ne izgubi v našem kraju! Toliko za izpraševanje vesti! Ako tega kompetentni krogi ne bodo upoštevali, smo prisiljeni, si tega kandidata bližje ogledati in mu peruti pristriči!

— **V Šmarju pri Sevnici** sta se na Štefanovo po gostilniškem prepiru napadla Ludvik Kranjc in Fr. Maček. Kranjc je z nekim hľadom udaril Mačka tako močno po glavi, da se je ta zgrudil na tla in se pozneje z največjo težavo privlekel domov, kjer je v petek večer izdihnil. Kranjca so zaprli.

— **V Mariboru** je prišel v policijsko stražnico pri dravskem mostu nek delavec Zgonc in pripovedoval, da je napadlo njegovo stanovanje 12 roparjev. Zgoncu se je najbrž zmešalo, zato so ga odposlali na opazovalni oddetek norišnice v Ljubljani.

— **Za mariborsko moško učiteljsko** sta imenovana učiteljem Friderik Nowotny, suplent na deželni višji realki v Iglavi in Gabriel Majcen. S tem bodo Nemci najbrž zadovoljni, saj bodo nemški dijaki rešeni Majcena; ta bo „poučeval“ slovenske učiteljske učitelje. Imenovanje Majcenovo je koncesija štaj. klerikalcem za njihovo hlapčevanje vladi; med naprednimi Slovenci, zlasti pa med učitelstvom bo gotovo vzbudilo veliko nevoljo.

— **Iz Maribora.** „Slov. Gosp.“ se pritožuje v zadnji številki, da pokliče glavna davkarija, če zmagajo v kakem razredu za komisijo določevanja prihodninskega oz. pridobninskega davka Slovenci, izključno „Nemce“, če pa zmagajo „Nemci“, tudi — „Nemce“. Tudi drugod po Sp. Štajerju vlada ta lepa navada; tu je treba še mnogo pomesti!

— **Nemški štajerski obrtniki** so sklenili prirediti jeseni leta 1908. jubilejno obrtniško razstavo v Gradcu.

— **Umrl** je v Gradcu c. kr. generalnoštabni zdravnik v pokoju gosp. dr. Julij Klemenčič, 70 let star.

Društvene vesti.

— **Iz Braslovč.** Takajšno pevsko društvo ima v nedeljo 5. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne pri g. V. Brišniku svoj XV. občni zbor. Spored: 1. P. zdrav. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Pevsko društvo bode praznovalo petnajstletnico svojega obstanka na časten način. Pri slavnosti sodeluje domače tamburaško društvo in nastopi moški in ženski zbor našega društva. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— **Iz Vranskega.** Pevsko društvo „Vranska Vila“ na Vranskem ima svoj redni občni zbor dne 6. prosinca 1908 ob 5. uri zvečer v društveni sobi gospe Šentak na Vranskem z običajnim dnevnim redom ter vabi vse p. n. člane k polnoštevilni udeležbi odbora.

— **Bralno društvo na Gomilskem** ima v nedeljo dne 5. januarja 1908 ob 3. uri pop. letni občni zbor v šolskem poslopju po običajnem sporedu. Takrat vpijačevala se bode tudi letnina za l. 1908.

Odbor.

— **Narodna čitalnica v Slovenjgradu** ima v nedeljo dne 5. prosinca 1908 ob treh popol. svoj redni občni zbor v prostorih Narodnega doma. Spored: 1. Poročilo odborovo. 2. Volitev novega odbora. 3. Sprememba pravil. 4. Slučajnosti.

— **Redni občni zbor slovenjgraske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda** se vrši dne 5. prosinca 1908 ob 5. uri popoldne v prostorih Narodnega doma v Slovenjgradu. Spored: 1. Nagovor predsednika. 2. Glavna poročila odbornikov. 3. Sprejem novih članov. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Slovenci, udeležite se zborovanja polnoštevilno!

Odbor.

— **Iz Šmarij pri Jelšah.** Vabilo na 3. plesni venček s tombolo, katerega priredi prostovoljna požarna bramba v Šmarju pri Jelšah v dvorani in drugih prostorih g. Ivana Habjan, v nedeljo, dne 5. januarja 1908. Začetek ob 8. uri zvečer. Svira šmarska godba. Vstopnina za nečlane 1 K, za člane v društveni opravi in za kmete 40 v. Čisti dobiček je določen za nabavo gasilnega orodja ter se z ozirom na ta dobrodelni namen preplačila hvaležno sprejemajo. Na pomoč!

Načelstvo.

— **Iz Trbovelj.** Prostovoljno gasilno društvo v Trbovljah vabi na veliki ples, ki bode v soboto, dne 4. prosinca 1908 v prostorih rudniške restavracije. Vstopnina 2 K, za družine 3 K. Začetek ob 8. uri zvečer. Godba slav. pazniškega in podpornega društva v Trbovljah ter c. kr. pešpolka št. 27 v Ljubljani.

— **„Brežiški sokol“** že razpošilja vabila za svoj 4. sokolski ples, ki se vrši 5. januarja 1908. Za ples se kaj pridno in skrbno pripravljaj in upamo, da bomo p. n. gostom nudili tokrat nekaj izvanrednega. Ako smo koga slučajno prezrili in ni dobil vabila, naj nam oprosti in se oglasi pri „Veseličnem odseku Brežiškega sokola“.

Na zdar! Brežiški sokol.

— **Čitalnica v Rajhenburgu** priredi veselico dne 6. prosinca 1908 v novi dvorani restavracije Unschuld v Rajhenburgu po sledečem vspredu: ob 4. uri popoldne vojaški koncert, ob 7. uri zvečer plesni venček, po odmoru kotiljon. Vstopnina za osebo 1 K 20 h, za obitelj (3 osebe) 2 K 50 h. Obлека promenadna. Svira godba c. in kr. pešpolka št. 96 iz Karlovca.

— **Učiteljsko društvo za Ljutomer** okraj ima svoj občni zbor v četrtek, dne 9. prosinca predpopoldne po 10. uri v Ljutomeru s sledečim sporedom:

1. Zapisnik.
2. Dopisi.
3. Poročila: a) tajnikovo, b) blagajnikovo, c) pevovodje, d) knjižničarja.
4. Poročilo odseka za izvenšolsko delovanje (Mavrič).
5. Poročilo poverjenikov listov.
6. Volitev novega odbora.
7. Poročilo o seji upravnega odbora „Zveze“ (Tomažič).
8. Slučajnosti.

Odbor.

— **Iz Maribora.** Vabilo na redni občni zbor Bralnega in pev-

— **Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani** je pričela dne 2. prosinca poslovati.

— **Volitve v kranjski deželni zbor** se vrše v kmečkih občinah dne 21. februarja, za mesta in trge dne 28. februarja in za veleposestvo dne 6. marca. — Med dosedanjimi klerik. poslanci bodo kandidirali dr. Šusteršič, Demšar, Povše, Jaklič. Kandidiral bo tudi Nace Žitnik, odpovedal pa se je zopetni kandidaturi deželni glavar pl. Detela.

— **Občinski odbor na Jesenicah** je deželna vlada razpustila.

— **„Učiteljski konvikt“** je imel v Ljubljani zadnje nedeljo svoj 13. občni zbor. Premoženje društva znaša sedaj 58.500 K 56 vin., društvo šteje 58 pokroviteljev, 389 rednih in 250 podpornih članov. Izvoljen je nauovo stari odbor. Sklenilo se je agitirati za to, da bi prispevala v letu 1908 vsaka slov. učna moč po 2 K, kar bi vrglo 215.000 K in bi bilo možno v l. 1908 s stavbo konvikta začeti.

— **„Zveza slovenskih pevskih društev“** je imela minulo nedeljo v pevski dvorani „Glasbene Matice“ v Ljubljani svoj občni zbor, ki je bil še precej dobro obiskan. „Zvezi“ pripada sedaj 41 pevskih društev, letos 2 več. Skupni letni dohodki znašajo za minulo upravno leto 1379'56 kron, stroški 508'65 kron. Letne prispevke je plačalo le 17 društev. „Zvezina“ društva se porazdele po posameznih deželah tako: Kranjsko 14, Štajersko 9, Koroško 2, Primorsko 10; med pevci (895) je 158 sopranov, 116 altov, 101 prvi tenor, 116 drugih tenorjev, 196 prvih in 164 drugih basov.

Nasvetovalo se je ustanovitev pevskih šol, tudi v Celju in Mariboru in tečaj za pevovodje. Predsednikom „Zveze“ za l. 1908 je izvoljen dr. Ravnikar, izmed izvenljubljanskih odbornikov je izvoljen za Štajersko učitelj Caherl v Ljutomeru.

Isto nedeljo zvečer se je vršil v „Unionu“ koncert pevske zveze moravskih učiteljev, ki je kar očaral navzoče ljubljance in tujce. Po koncertu je bil sijajen komers v hotelu „Union“

Primorsko.

Matko Mandič, znani isterski slov. poslanec, je obhajal na Novega leta dan 25 letnico svojega političnega delovanja.

Cesar v Istri. Kakor javljajo časniki, pride cesar prihodnjo spomlad za dalje časa na Cigalo blizu Lošinja ter bo na poti tje obiskal tudi Pulj.

Pogorelo je v Trstu skladišče gob tvrde Klasing. Škoda je zelo velika.

Zaprl so v Trstu nekega zidarja, kateri je hotel v mestnem vrtu zlorabiti 13letno deklico.

V goriški deželni zbor se vrše volitve 2. in 7. marca po novem dežel. volilnem redu.

Tehniške drobtine.

— **Električno ogrevanje zamrzlih vodovodov.** Znano je, kak križ je pri nas, ako vodovod kje zamrzne, kako težko je raztajati led, ne da bi cev pri tem počila. V Ameriki so v ta namen začeli z velikanskim uspehom uporabljati elektriko. Po ameriškimi mestih se vozi lokomobil, na katerem so dinamični stroji, kateri proizvajajo električni tok. Dolg, pregibljiv kabel omogočuje, da bi se električni tok napeljal na cev ali na pipo, ki je zamrzla in jo treba ogreti. Ogrevanje se vrši jednostavno na ta način, da se priložita pola na zamrzlo mesto. Kakor hitro je električni tok sklenjen, nastane vsled pretakanja električnega

toka skozi cev, toplota, katere cev razgreje in led raztopi. Ta naprava deluje naglo in zanesljivo.

Književnost in umetnost.

— **„Slovan“.** 1. številka IV. letnika našega najlepšega ilustrovanega mesečnika je že izšla tekom decembra z mnogimi slikami in bogato vsebino. Med sotrudniki je zlasti omeniti Ant. Aškerc (pesmi), Ksaverja Meška in Vl. Levstika. „Slovan“ stane na leto 12 K. Priporočamo ga vsem društvom in ljubiteljem lepih knjig kar najtopleje.

— **„Malo življenje“.** Spisal dr. Fr. Detela, založila „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani. Stane broširavo 1 K, vezano 1 K 90 vin. Knjigo, ki je pisana priprosto in lepo, zlasti priporočamo kmetskim bralnim društvom in ljudskim knjižnicam.

— **„Knjigovodstvo“.** Spisal Iv. Podlesnik. I. del, stane vezano 3 K 20 v., naroča se pri Katol. bukvarni v Ljubljani. Velekoristno knjigo prav toplo priporočamo onim, ki se za stvar zanimajo.

— **„Kobzar“.** Zbrane pesmi Tarasa Ševčenka, največjega rusinskega pesnika. Knjigi je priložen životopis pesnikov in zgodovinski pregled Ukrajine. Iz rusinske književnosti imamo Slovenci le malo prevodov; zato bo ta zbirka našla mnogo odjemalcev. Stane broširano 2 K 40 vin., vez. 3 K 60 v. in se naroča pri „Katol. bukvarni“ v Ljubljani.

— **Slovenske starše in vzgojevalce slovenske mladine opozarjamo** na izborni mesečnik „Domače ognjišče“, ki izhaja v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani vsako zadnjo soboto v mesecu ter stane vse leto samo dve kroni. „Domače ognjišče“ prinaša jako zanimive, koristne, aktualne članke o vzgoji otrok, njihovih hibah in čednostih, zlasti pa o zmotah in napakah staršev in slabih vzgojiteljev; končno prinaša dopise o delovanju učiteljstva in odgojevalcev, povesti in zanimive drobtine iz vsega sveta. Malo imamo toli potrebnih in koristnih slovenskih časopisov, kakor je „Domače ognjišče“. Naj bi se razširil ta lepi list v vse slovenske hiše!

Gospodarstvo.

Avstro-ogrška banka je imela 30. m. m. izredni občni zbor na katerem je generalni svet stavil predlog: „Občni zbor izvoli skleniti, naj se generalnemu svetu da pooblastilo, vložiti prošnjo na obe vladi za nadaljno podaljšanje privilegija“. Pa predlog je bil enoglasno sprejet. Pokazalo se bode, ali bodo Madžari, katerim se tako mudi vstanoviti samostojno državno banko, imeli toliko moči, da odklonijo prošnjo za podaljšanje bančnega privilegija. Sedaje razmere na svetovnem denarnem trgu so madžarskim težnjam po svoji državni banki skrajno neprijazne in gotovo je, da bodo tudi v bodoče mišlostivo, uživali ugodnosti, ki jih jim dajejo dobro utrjene avstrijske finance in skupna državna banka.

Povišanje davka na spirit. Vlada bode uporabila dohodke iz povišanja davka na spirit za saniranje deželnih financ. Vlada pripravljaja zakonski načrt, ki ga spomladi predloži parlamentu. Dandanes znaša navek na kontingentirani spirit po 90 K na en hektoliter ter bode po vladnem načrtu zvišan za 30 do 40 K na 1 hl; tarif na nekontingentiran spirit bode povišan na 144 do 154 K na 1 hl. Sedanje razpetje (razlika) v znesku 20 K med kontingentiranim in nekontingentiranim spiritom bi se zvišalo na škodo industrialnih tovarov za spirit za 4 K na 1 hl. Po novi ureditvi kontingentiranja se bode industrijalcem kontingent znižal, kmetskim izdelovalcem pa povišal. Danes znaša množina kontingentiranega spirita 1,017.000 hl na katere bi znašal povešek davka 30 do 40 milijonov kron. Anketa o saniranju deželnih financ, ki bi se bila imela vršiti že novembra, bode še le januarija mesca na Dunaju.

skega društva „Maribor“, ki se vrši v četrtek, dne 16. januarja 1908 ob pol 8. uri zvečer v mali gostilniški sobi Narodnega doma v Mariboru s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Volitev odbora in računskih preglednikov. 3. Slučajnosti.

Odbor.

— „Slov. trgovsko društvo v Mariboru“ ima ustanovni občni zbor v nedeljo dne 5. t. m. ob pol 4. uri pop. v gostilni narodnega doma. Spored: 1. Pozdrav. 2. Namen društva ter prečitane pravil. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. **Pripravlj. odbor.**

— Slovenski trgovski klub v Mariboru priredi trgovski večer dne 5. prosinca 1908 v mali dvorani „Narodnega doma“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osobo 1 K, za obitelj 3 oseb 2 kroni. Na sporedu je poleg petja in godbe ples.

— Društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi dne 5. januarja 1908 v dvorani „Lehrerhaus“ VIII., Josefgasse št. 12 društveni večer s prijaznim sodelovanjem g. Karol Jeraja (gosle), gospe dr. Prijateljve (glasovir), g. dr. Rado Posega (bas-solo) in sl. društva „Prijatelji tambure v Beču“. Začetek ob 7. uri zvečer. — Slovanski gostje dobro došli.

Svetovne vesti.

— Roparja Waszynskega, tovariša roparja Adamskega je prijela policija v Lvovu, kjer je stanoval pri nekem delaycu Uszynskem. Našli so pri njem 126.000 kron. kateue si je nabral pri raznih vlomih. Ta Waszynski je ustrelil v Pragi jetniškega stražnika Kautzkega, kateri ga je po poskusnem ropu zasledoval.

— Vlom pri davkariji v Kaluczu na Gališkem, kateri se je zgodil v noči od sobote na nedeljo, je vzbudil mnogo pozornosti. Tatovi so vdrli v davkarijo, odprli blagajnico in odnesli 150000 kron. Policija misli, da so ta vlom zvršili isti ljudje, kateri so izvršili še več vlomov v Lvovu in okolici.

— Železniška nesreča. Med postajama Šimontornja in Pincehelj na Ogrskem sta trčila dva tovorna vlaka skupaj. Jeden sprevodnik je mrtev, jeden težko ranjen in 5 uslužbenecv je ranjenih.

— Ustrelil je na božični večer pred božičnim drevescem mesar Minz v Draždanih na Nemškem iz ljubosumnosti svojo ženo in potem še sebe.

— Umorjen je bil v Allensteinu na Nemšek major Schönebeck. Zapri so majorja pl. Gobena, ki je imel z majorjevo ženo skrivno razmerje, kot krivca.

— Vseslovanski kongres bi se naj po nasvetu petrograjskega lista „Rus“ ne vršil v Rusiji, temveč v Zakopanih v Galiciji, odkoder bi bili mogoči izleti na Ogrsko, Moravsko in eventualno tudi v Srbijo. S tem, da bi se vršil kongres v Galiciji, bi bilo možno pridobiti zajtadi Poljake.

— Politika v cerkvi. V kapelici neke vasi blizu Zagreba je prišlo na Novega leta dan med mašo do splošnega pretepa. Dva moža sta se med

mašo prepirala radi nekega šaljivega lista; prepira so se slednjič udeležili vsi obiskovalci maše, pobili vse klopi in zmetali vse na cesto. Nek vojak je rabil bajonet. „Oko postavo“ je komaj umirilo razburjene politike.

— Dr. Juljan vit. Dunajewski, biv. finančni minister v Taaffejevem ministertvu je umrl v Krakovem 28. dec. m. l. v 85 letu svoje dobe. Dunajewski se je posvetil po zvršenih pravnih naukah popolnoma vedi. Imenovan je bil 1852 leta docentom političnih ved na vseučilišču v Krakovem, 1855 leta je prišel kot izreden profesor na visoko šolo v Požun, 1860 leta kot reden profesor v Lvov in 1861 leta na novo ustanovljeno vseučilišče v Krakov. Državnim poslancem je bil izvoljen leta 1873; v parlamentu se je odlikoval kot izboren govornik in prepričan avtonomist. Dne 13. junija 1880 leta je bil pozvan v Taaffejev kabinet kot fin. minister. Da so baš njemu poverili ta važni portfelj, zahvaliti se je imel Dunajewski svoji osebnim zmožnostim, svojim stvokovnim in političnim znanostim. Kot finančni minister je imel Dunajewski težko nalogo spraviti naš državni proračun, ki je redovno izkazoval primanjkljaje, v ravnovesje. To je dosegel predvsem s povišanjem davkov in še posebno posrednih davkov. Avtonomist je ostal tudi kot minister, pa samo v toliko, v kolikor je to koristilo Galiciji in Poljakom. Sensacija je vzbudil s svojim govorom v parlamentu dne 2. marca 1885 leta, ko je Nemcem zaklical: „Dokazali smo, da sicer ne proti vam, daleč mi je ta misel — da je pa mogoče brez vas vladati in vendar zadoščati državnim potrebam, na čemur ste vi dvomili.“ — Železni obroč desnice vendar ni vzdržal, leta 1889 decembra meseca se je obrnil Taaffe popolnoma v levo. Posledica tega političnega obrata so bile češke punktacije (spravna pogajanja med Nemci in Čehi) in vsled tega popolni poraz staročeške stranke pri prihodnjih državnozbornih volitvah. Dunajewski je imenoval punktacije „nemumnost“ in je zahteval, naj se narodnostna sprava omeji samo na Češko, ker bi sicer on ne mogel toliko storiti za Poljake v Galiciji kakor je storil. Njegova zasluga je, da je država odkupila od poljskih veleposestnikov propinacijo (pravico do kuhanja žganja) za ogromno ceno okoli 100 milijonov for. Ta svota je bil tako rekoč dar poljskim šlahičem. Proti zahtevam drugih slovanskih narodov se je držal D. mrzlo in odklanjajoče ter ni niti dovolil češkega, slovenskega in hrvatskega napisa na bankovcih; to je šele poznejši njegov naslednik dr. Kaizl dosegel. Dne 14. febr. 1891. leta je s celim Taaffejevim kabinetom vred odstopil. Umaknil se je, odlikovan z najvišjimi redi v Krakov, kjer je živel do svoje smrti ne mešajoč se več v politiko.

— Kolera med mohamedanskimi romarji v Meko se zelo širi. Na ladajah je obolelo 73 romarjev, od katerih je 21 umrlo.

Vlomilca blagajne v dunajskem vojaškem arsenalu so vjeli dne 26. t. m. v Freisingu na Bavarskem. Pri njem so našli še 21.240 K in 80 nemških mark. Goldschmidtova ljubica, kateri je vlomilec od ukradenega denarja poslal 4000 K iz Čehovic na Češkem je spoznala njegovo pisavo, oddala paket policiji, katerega je potem ta zasledovala in ga tudi kmalu vjela. Erar trpi vsega skupaj samo še 6789 K škode — drugo je nosil Goldschmidt s seboj.

Bandi vlomilcev je prišla policija v Pragi na sled. Vjela je dosedaj samo jednega, kateri pa ne mara izdati svojih sokrivcev. Vjeti se imenuje Adamsky in je dognano, da je vlomil v Gradcu v blagajno izraelitske verske občine, v Ljubljani 18. t. m. pri trgovcu Jebačinu policija meni, da je tudi ulom v blagajno davčnega urada v Črnovicah, iz katere so vzeli 100 tisoč kron, delo te bande. V boju, ki se je bil vnel med vlomilci in policijo, so hudodelci jetničarja Kauckega vstrelili. Deželno nadsodišče v Pragi je vložilo prošnjo na cesarja, naj se vdovi in sirotam žrtve svojega poklica, podeli pokojnina.

— **Brezžična telefonija.** Danski kemik Waldemar Paulsen je iznašel tako popoln sistem brezžične telefonije, da so se poskusi med Berlinom in Kodanjem popolnoma posrečili. Ne samo v Berlinu govorjene besede, ampak tudi tam igrane glasbene komade je bilo popolnoma dobro in razločno čuti v danski prestolici. Sedaj so že delali poskuse med Kodanjem in Anglijo, kateri so se popolnoma sponesli. Poskusi se bodo nadaljevali med Anglijo in Ameriko. Paulsen je prepričan, da bode njegova brezžična telefonija izvrstno konkurirala s podmorskim brzojavom.

— **Lakota na Ruskem.** Carica je darovala denar, ki je bil namenjen za njene obleke, stradajočim.

— „Gladovka“ v videmski bolnici na Dunaju. Bolniki te bolnice niso hoteli več jesti, ker so bile vse jedi slabo pripravljene. Namestniški svetnik Steinbach je preiskaval vso stvar in je bolnike spregovoril, da so začeli zopet jesti, obljubivši jim, da bo napravil konec vsem neredom.

— **Radovednost Dunajčanov** se je pokazala zopet pri izdajanju jubilejnih denarjev dne 24. decembra 1907. Občinstvo ni moglo brzdati svojega poželenja po novih denarjih in se je zagnalo kar s silo na kase; prišlo je do izgredov in je morala policija poseči vmes in napraviti red.

— **Razstava pitane in navadne živine** bode na Dunaju od 10. do 12. aprila t. l.

Listnica uredništva.

Zaradi preoblega grediva nam ni bilo mogoče vsega priobčiti v tej številki. Gg. dopisnike prosimo, naj potrpe in ob enem agitirajo za list, da se bo mogel razširiti. — Ob enem prosimo za pridno in točno dopisovanje, da nam bo lažje vsiti našo časniško nalogo.

Kupujte narodni kolek!

Štajerski narodnjaki in naprednjaki naročujte in širite največji spodnještajerski slovenski list „DOMOVINO“!

Priporočajte jo znancem in prijateljem!

„Domovina izhaja trikrat na teden in stane mesečno 1 K, četrtletno 3 K, poluletno 6 K.

Čimveč prijatelj si pridobimo, čimveč ljudi čita naš list, tem odločnejše lahko širimo in zagovarjamo svoje ideje. Naj bi ne bilo zlasti nobenega slov. inteligenta vsakega stanu na Sp. Štajerju, ki bi ne bil naročen na „Domovino“!

Izkaz društvene posredovalnice „Slov. trgovskega društva v Celju“.

V službo se sprejme: 2 poslovodja, 2 magacinerja, 10 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki specerijske stroke, 2 pomočnika galant. stroke, 1 pomočnik železn. stroke, 3 blagajničarke, 4 prodajalke, in 1 kontoristinja. Službo iščejo: 6 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki specerijske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 2 prodajalki, 1 učenc.

Posredovalnica deluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Salame fine ogrske gld. 1.75; iz gnjati zelo priljubljene gld. 1.30, dunajske 86 kr. bolj fine gld. 1.15 za kilo
Gnjat 4 la Praga 1 gld. brez kosti 1.20 pleče brez kosti 95 kr. suho meso 86 kr. slanina 88 kr. glavina fina 50 kr. za kilo. — Fine kranjske **klobase**, vel. ena 20 kr.
Slivovka **brinjevec**, gld. 1.20 liter pošilja s poštnim povzajem od 5 kil naprej. 8 5—1

Janko Ev. Sirc v Kranju. Ustanovljena leta 1885. Mnogo priznanj o dopisnem blagu. — Kupujem pa vedno **brinjevo olje.**

POZOR! POZOR!
Josip Repič,
Polzela
mizarska delavnica s stroji
priporoča svojo veliko zalogo popolnoma izgotovljenih **oken**, v velikosti do 1.50, 1.60, 1.70, 1.80, 1.90 in 2 m po konkurenčnih cenah. **Vrata** istotako izgotovljena v velikost od 2, 2.20, 2.30, 2.40 m.
V zalogi je izgotovljeno pohištvo
Zajamčeno solidna in točna postrežba. Načrte za okna in vrata pošiljam na ogled. ..
Sprejem več spretnih mizarskih pomočnikov.
7 9-1

ZVEZNA TISKARNA
Priporoča se p. n. gg. uhovalnikom, slav. učiteljem, pisateljem in n. občinstvu za vsakovratno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Motorni, oz. električni obrat. Najmoderneje orke. Najnovejši stroji. Hitra in okusna izvršitev tudi največjih del.
V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne diplome. Dalje uradne tiskovine, kvarte, račune, pisemne papirje, cenike, etikete, bolete, jedilne liste, časopise, knjige, brošurice, cikularje, reklamne liste, lepake, opemine, vabila, podobice, spevedne listke, razglednice, vizitke, poročna naznanila, vabila, letna poročila, prosjčke, vaterijske, cektete, vozne listke, mrtvaške liste, branilne knjižice, družne knjižice, posojilniške tiskovine, računske skope, vse šolske tiskovine, izpričevala, sprejemnice, tabele, tiskovine in vse potrebšćine za urde ter sploh vse v tiskarako stroko spadajoče stvari.

Izkaz daril

za Miklavžev večer slovenski deci v Hrastniku.

Darovali so v denarju gg: Neimenovan 100 K; Rozalija Roš 10 K; 5 K: Adelica Koželj, Peter Majdič; 3 K: Franja Ludvik, Fr. Lebar, Mil. Roš, Fr. Erzen, Al. Podmenik, Janko Pirnat; po 2 K: Julijeta Logar, Fran Birtič, M. Bauerheim, Jerica Bauerheim, Amalija Logar, A. Gnus, Urban Koželj, Fr. Sila, J. Turk, Mart. Plaznik, Fr. Peklar, A. Dolinšek, Julika Jenko, K. Zupančič, Ad. Pacher, Mici Sušnik, Fr. Sušnik, Torry, Miloš Babič, Fran Dolanc, Gusti Agrež, Iv. Urbajs, Ignac Jan, Fr. Lončar, dr. Janko Serbec, Stermečki, Vodusek, Fr. Dežman; 1 K 60 v: Ant. Verdaj; 1 K 40 vin: Ant. Kerše; 1 K 20 v: Nesti Birtič; 1 K: R. Plavšak, R. Kallan, Marj. Rainer, Jaka Rainer, Al. Pintar, Tončka Eržen, Al. Dernovšek, Zhanert, Neimenovan, A. Žagar, Tončka Dernovšek, Pavl. Stich, Krist. Močnik, Fr. Potrata, dr. Brenčič, Ivan Likar, Apih, J. Serbec, Mirko Meglič, Jos. Smertnik, notar Detiček, dr. Jos. Serbec, dr. Gvidon Serbec, dr. Hrašovec dr. Stiker, Anton Kolenc, 60 vin.: M. Kavšek, A. Dolar; 20 v: Mih. Vrečko; 2 K Fr. Plaznik.

Nadalje so darovali blago za obleke sledeci gg. trgovci in dr.: Ivanka Roš, Andrej Dolanc, 6 K. Bauerheim 5 K, M. Rastberger, Zorko, E. Sorčan, Moll in Majcen po 2 kroni; gospice Kramarjeve (igračice), Šporin (gračice i. dr.); obleke gg. Ant. Stefančič in Niko Pintarič. konzumno društvo rudarjev 30 K, Ivan Meke 10 K.

Pecivo gg.: M. Sorčan, Franja Ludvik, Perko, Fliš Mara, Birtič. Razno gg.: Frajle, Boško, M. Čebin, Jos. Babič, Fr. Sušnik, Štravs Ign., Plaznik Fran, i. dr. Odbor se zahvaljuje za trud gg. Lila Stefančič, Mici Sorčan, Ant. Danen, Milka Šentjurec, P. Močivnik; izreka zahvalo celjskim rodoljubom zlasti še g. trgovcu Stermečiju kakor vsem drugim darovalcem in dobrotnikom najprisrčnejšo zahvalo. Pozivlja vse rodoljubne Hrastničane, da podpirajo imenovane gg. trgovce.

Odbor za prireditev Miklavževega večera:
Lojska Roš. Milko Nunberger.

HRASTNIK, 22. grudnia 1907.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda!

Št. 41434 22 1
II. 6.420.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1908. stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji in vzorni delavci v ameriškanskih vinogradih, v drevesnicah in v gojenju sadonosnikov, in sicer priredi te tečaje

1. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
2. na deželni sadje- in vinorejski šoli v „Burgwaldu“ pri Mariboru.
3. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
5. na deželni viničarski šoli v Skalcah pri Konjicah.

Ti tečaji se pričnejo dne 15. februarja in se končajo dne 1. decembra l. 1908.

V „Burgwaldu“ pri Mariboru se sprejme leta 1908 — 14, v Silberbergu pri Lipnici leta 1908 — 24, v Zgor. Radgoni leta 1908 — 16, v Ljutomeru leta 1908 — 12 in Skalcah pri Konjicah leta 1908 — 12 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo po 8 kron.

Izobrazba v teh kurzijah je v prvi vrsti praktična: teoretična je le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do 15. januarja 1908 na štajerski deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrecno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero potrdi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1908. nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče naredbe drž. strokovnjakov.

V Gradcu 18. dec. 1907.

Od štajerskega deželnega odbora.

Žene!

ako Vam zaostaja kri, Vas ozdravi P. Ziervas, Kalk pri Kölnu št. 265. Gospa G. v M. piše:

„Vaše sredstvo je naglo pomagalo“. Prosi se, da priložite znamko za odgovor. 3 6-1

Češko posteljno perje

po nizki ceni. 5 kg novo, očiščeno K 9.60 boljše K 12.00—belo, pavolnomenko, očiščeno K — 18 in K — 24, snežubelo, pavolnomenko, očiščeno K — 30 in K — 36. Pošilja se franco po povzetju. Zamena in vračilo proti povračilu in portostroškov dovoljena. Benedikt Sachsel, Lobes 347, p. Pilzno, Češko.

Bukove hlode

6 m dolge, 40—55 cm debele pri vrhu kupi po ugodni ceni M. Grizold, Rače pri Mariboru. 19 5-1

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravo lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih ovi za kroglje in drobnih svinec, za nasajanje novih kopit. Dela po najnižjih cenah! Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno puško, naj zahteva najnovejši slovenski cenik, kateri se brezplačno doopošlje. 9-1 Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru

„hranilnice in posojilnice v Vuzenici,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo“

ki se bode vršil v nedeljo, dne 11. prosinca 1908. ob 1 uri popoldne v pisarni hiše gospoda Antona Mravljak s sledečim sporedom: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1907. 3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Generalna agentura
za spedicijo potnikov v vse kraje z najboljšimi in najhitrejšimi parniki na svetu, čez **Basel, Pariz, Havre v Now-York.** Prevoz po morju samo do 7 dni. — Vsa nadaljna pojasnila, kakor tudi slike notranjosti parnikov, dajemo takoj in brezplačno. — Pišite samo na:

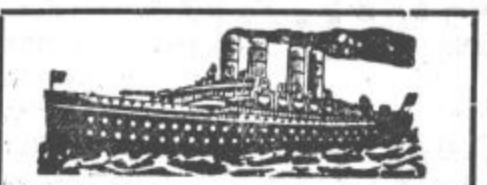
Amerikan. transportno društvo
(Predsednik: Frank Zotti, New-York.) 4. Solothurnerstrasse, Basel, Švica.

Mlad trgovski pomočnik

iz dežele, mešane stroke, zmožen obeh deželnih jezikov želi s 1. februarjem v kakem trgu ali na deželi svojo službo spremeniti. — Naslov se izve pri upravnistvu „Domovine“. 23 1

Prednosti

„Talanda Ceylon čaja“ „Santa Elena“ Jamaica ruma: fin okus, nežen aroma, izvrstna kakovost.

Kunard Line
TRST-NEW-YORK je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot iz LJUBLJANE v Severno Ameriko, ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega predsedovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej potje. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **Andrej Odlasek, Ljubljana** Slovstovne ulice 22, poleg cerkve Svca Izidorjevega.

Odhodi parnikov iz Reke: Ultona, torek, 7. januarja 1908. Caronia, torek 28. Jan. 1908, iz **Liverpola:** Lusitania, (največji in najlepši parnik sveta) iz Liverpola 28./12. 1907, 25./1. in 22./2. 1908. Mauretania iz Liverpola dne 11./1. in 8./2. 1908.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Za predpustno sezono:

serpentine kotiljone čepice

svinčniki kamenčki peresa tablice peresniki gobice radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali po usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade kraje -- šolske svete, učiteljsvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitinske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetlicami od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. • Solidna in točna postrežba

Skladni koledarji

za trgovce od 22 vinarjev naprej

Stenski koledarji

Družinske pratike
Blaznikove pratike

dobivajo se v **Zvezni trgovini v Celju** Rotovška ulica št. 2

Na drobno in debelo!

5 10-1

Na drobno in debelo!

Ivan Ravnikar, Celje

trgovina s špecerijskim blagom, barvami, deželnimi pridelki in vinom.

Priporočam svojo dobro založeno zalogo k božiču vse vrste južnega sadja in sardin, posterv v olju, slanikov, rusov in polenovke, direktno importiranega najfinejšega ruskega in kitajskega čaja, Jamaica ruma, konjaka, vseh vrst zdravilnega vina. Za zimo posebno še priporočam salonski petrolej v vrčkih Kaiserol. Proti kataru znano dobro uplivačo slatino Emaquelle in Constantinuelle. Častiti duhovščini priporočam sveče za cerkve vseh vrst in velikosti.

Niske cene!

Točna postrežba!

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke **VINCENC KVEDER** žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-1

Neveste

in ženini kupijo najbolje in najceneje v **Trgovski hiši R. STERMECKI, CELJE.**

16 47-1

Nova vinska postava

v obliki plakata dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

24 10-1

Galošne, prave ruske, s znamko „ZVEZDA“ PROVODNIK“ priporoča P. Kostič v Celju.

„Ilustrovani narodni koledar“ letnik XIX.

za leto **1908**

je dobiti še nekaj komadov Zvezni tiskarni v Celju.

Cena: elegantno v platno vezan K 1.50, po pošti 20 vinarjev več.

Uredil prof. dr. Ant. Dolar.

Karol Vanič, Celje, Narodni dom

Iznenadno znižane cene

Najnovejše svilene, baržunaste in volnene bluze.

Velika modna in manufakturna trgovina.

Perilno blago.

Modno in črno sukno za obleke v vseh kakovostih.

Namizne in posteljne garniture, odeje, zastori in salonske garniture.

25 52-1